

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI
I ZAPOSŁJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOSŁJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom donesen je u Hrvatskom saboru na sjednici održanoj 13. prosinca 2013. godine i objavljen u Narodnim novinama, broj 157/2013. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom donesen je na sjednici Hrvatskog sabora održanoj dana 12. prosinca 2014. godine i objavljen u Narodnim novinama, broj 152/2014.

Zakonom se uređuje pravo osoba s invaliditetom na profesionalnu rehabilitaciju, njihovo zapošljavanje i rad na otvorenom tržištu rada i pod posebnim uvjetima, osnivanje i djelatnost centara za profesionalnu rehabilitaciju, mjere za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom, te djelatnost i nadležnost Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: Zavod).

Tijekom primjene Zakona uočene su određene nejasnoće, odnosno nedorečenosti pojedinih njegovih odredaba, što se ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže ispraviti.

Prema važećem Zakonu pravo na profesionalnu rehabilitaciju stječe osoba s invaliditetom kojoj je nadležno tijelo vještačenja utvrdilo preostalu radnu sposobnost. Iz navedenog proizlazi da osoba s invaliditetom prvo mora proći postupak vještačenja, a tek potom odlukom vještaka upućuje se na rehabilitacijsku procjenu u centar za profesionalnu rehabilitaciju. Time se znatno usporava i otežava uključivanje osoba s invaliditetom na tržište rada, a ujedno i nepotrebno opterećuje tijelo vještačenja. Osim toga, u praksi se može dogoditi da vještak ne uputi osobu s invaliditetom na rehabilitacijsku procjenu, a sam nalaz i mišljenje tijela vještačenja ne sadrži sve potrebne podatke o radnim mogućnostima osobe s invaliditetom. Stoga se ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže olakšati uključivanje osoba s invaliditetom u postupak profesionalne rehabilitacije, na način da se iste direktno upute u centar za profesionalnu rehabilitaciju na rehabilitacijsku procjenu. U tom smislu predlaže se da pravo na profesionalnu rehabilitaciju može ostvariti osoba s invaliditetom koja ispunjava uvjete za upis u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom. Na temelju rezultata rehabilitacijske procjene, odnosno nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju savjetnici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje dobit će sve informacije potrebne u svrhu pripreme osoba s invaliditetom za zapošljavanje. Naime, u nalazu i mišljenju centra za profesionalnu rehabilitaciju detaljno se utvrđuje koje su poteškoće u radnom funkcioniranju osobe s invaliditetom, kako se te poteškoće mogu umanjiti, koje su to očuvane radne vještine i sposobnosti osobe s invaliditetom, a daje se i prijedlog za provedbu daljnjih usluga profesionalne rehabilitacije ukoliko je to potrebno.

Nadalje, važećim Zakonom propisano je da postupak profesionalne rehabilitacije pokreće i financira naručitelj usluge koji može biti: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, centar za socijalnu skrb, osiguravajuće društvo, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, poslodavac te privatni naručitelj. Osim navedenih naručitelja, uslugu profesionalne rehabilitacije može naručiti i Zavod. Primjerice, Zavod je naručitelj usluge rehabilitacijske procjene za nezaposlene osobe s invaliditetom na temelju koje izdaje uvjerenje o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad. Stoga se ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže proširiti krug naručitelja usluga profesionalne rehabilitacije.

Ključnu ulogu u provedbi usluga profesionalne rehabilitacije imaju centri za profesionalnu rehabilitaciju, čija je zadaća sustavno i u skladu s potrebama na tržištu rada osposobljavati osobe s invaliditetom za rad, ali isto tako i pružati stručnu pomoć poslodavcima prilikom njihova zapošljavanja. Važećim Zakonom je propisano da centre za profesionalnu rehabilitaciju zajednički osnivaju Republika Hrvatska i jedinice lokalne područne (regionalne) samouprave. U dosadašnjim postupcima osnivanja centara za profesionalnu rehabilitaciju, sve radnje u ime Republike Hrvatske kao osnivača poduzimala je Vlada Republike Hrvatske. Kako bi se pojednostavnila i ubrzala procedura obavljanja osnivačkih prava i dužnosti nad centrima za profesionalnu rehabilitaciju, ovim se izmjenama i dopunama Zakona predlaže da osnivačka prava i dužnosti u ime Republike Hrvatske obavlja ministarstvo nadležno za rad.

Važećim Zakonom je propisano da se osobe s invaliditetom mogu zaposliti na otvorenom tržištu rada ili pod posebnim uvjetima (u integrativnim i zaštitnim radionicama), uz obvezu poslodavca da osigura razumnu prilagodbu radnog mjesta. Ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže se precizirati pojam „razumne prilagodbe“ na način da isti obuhvaća prilagodbu radnog mjesta, kao i uvjeta i organizacije rada. Naime, osiguravanje učinkovitih i praktičnih mjera prilagođenih osobama s invaliditetom ne podrazumijeva samo arhitektonske ili tehničke prilagodbe, već i prilagodbe koje se odnose na uvjete i organizaciju rada kao što su rad od kuće, prilagodba radnog vremena, preraspodjela zadataka, osiguravanje dodatnih treninga i slično. Osim toga, nužno je propisati obvezu osiguranja razumne prilagodbe i prilikom provođenja natječajnog postupka, odnosno testiranja i/ili intervjua jer osobe s invaliditetom već u toj fazi nailaze na prepreke za pristup tržištu rada.

Za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom osobito se važnim pokazalo uvođenje kvotnog sustava zapošljavanja, koji je u primjeni od 1. siječnja 2015. godine i obvezuje sve poslodavce (iz javnog i iz realnog sektora) koji zapošljavaju najmanje 20 radnika da na primjerenom radnom mjestu, u primjerenim radnim uvjetima, zaposle određeni broj osoba s invaliditetom. Potvrđuju to i podaci Hrvatskog zavoda za zapošljavanje prema kojima je tijekom 2015. godine iz evidencije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje zaposleno ukupno 2.613 osoba s invaliditetom, što je 39,2% više nego u 2014. godini (kada je zaposleno 1.877 osoba s invaliditetom) i 49,8% više nego u 2013. godini (kada su zaposlene 1.744 osobe s invaliditetom). Tijekom 2016. godine iz evidencije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje zaposleno ukupno 2.853 osobe s invaliditetom, što je 9,2% više nego u 2015. godini. Od obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom izuzeti su novoosnovani poslodavci, u vremenu uvođenja u rad, a najduže 24 mjeseca od dana početka rada. Praćenjem primjene Zakona, uočeno je da se pojam novoosnovanog poslodavca, a samim time i razdoblje oslobođenja od obveze kvotnog zapošljavanja različito tumači. Stoga se ovim izmjenama i dopuna Zakona predlaže precizirati razdoblje tijekom kojeg novoosnovani poslodavac nema obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, na način da se izričito propiše da je to

razdoblje od 24 mjeseca od dana upisa u odgovarajući registar, odnosno od dana ustrojavanja prema posebnom propisu.

Osim zapošljavanjem osoba s invaliditetom, kvotna obveza može se ispuniti i na niz drugih načina (primanjem osoba s invaliditetom na praksu, rehabilitaciju ili stručno osposobljavanje za rad, stipendiranjem njihovog redovnog obrazovanja, sklapanjem ugovora o poslovnoj suradnji sa zaštitnim i integrativnim radionicama i dr.). Stoga se ovim izmjenama i dopunama Zakona izričito propisuje da se ti drugi načini ispunjavanja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom smatraju zamjenskom kvotom.

Za one poslodavce koji ne ispune kvotu niti zapošljavanjem niti na zamjenski način, propisana je obveza novčane naknade, u visini 30% od iznosa minimalne plaće, mjesečno za svaku osobu s invaliditetom koju su bili dužni zaposliti (u 2017. godini to je iznos od 982,80 kuna). Ispunjenje navedene obveze prati Zavod na osnovu podataka iz JOPPD obrasca putem kojeg su poslodavci dužni podnijeti izvješće o iznosu obračunate novčane naknade. S ciljem administrativnog rasterećenja poslodavaca, a imajući u vidu činjenicu da je Zavodu omogućeno praćenje ispunjenja obveze novčane naknade putem OIB-a poslodavaca, ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže se ukidanje obveze podnošenja izvješća putem JOPPD obrasca.

Nadalje, važećim Zakonom je propisano da se sredstva uplaćena s osnove novčane naknade koriste u svrhu isplate poticaja i nagrada pri zapošljavanju osoba s invaliditetom, te za provođenje projekata i programa za zapošljavanje osoba s invaliditetom, a koje osigurava Zavod. Poticaji i nagrade za zapošljavanje osoba s invaliditetom kontinuirano se isplaćuju i nužni su, ali ne i dovoljni za učinkovitu integraciju osoba s invaliditetom u svijet rada. Učinkovita integracija osoba s invaliditetom je integracija putem raznih usluga profesionalne rehabilitacije, što potvrđuju i iskustva drugih zemalja. Stoga se ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže proširiti namjenu sredstava prikupljenih s osnove novčane naknade i tako omogućiti da se navedena sredstva mogu koristiti i za održivost i razvoj sustava profesionalne rehabilitacije. Time će se osigurati stabilnost sustava profesionalne rehabilitacije, ali i bolja i učinkovitija integracija osoba s invaliditetom na tržište rada. Osim toga, predlaže se da se sredstva prikupljena s osnove novčane naknade mogu koristiti i za poticaje pri zapošljavanju osoba s invaliditetom koje isplaćuju drugi korisnici utvrđeni Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika, kao i za projekte i programe za zapošljavanje osoba s invaliditetom koje provode drugi korisnici utvrđeni Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Način korištenja i raspodjelu sredstava uplaćenih s osnove novčane naknade utvrdit će odlukom ministar nadležan za rad.

Važećim Zakonom propisani su uvjeti za stjecanje statusa zaštitne radionice, u smislu da je to svaka ustanova ili trgovačko društvo koje zapošljava najmanje 51% osoba s invaliditetom u odnosu na ukupan broj zaposlenih i to isključivo na zaštitnim radnim mjestima. Navedeni uvjet teško je ostvariv osobito zbog prirodnog odljeva osoba s invaliditetom koje su zaposlene na zaštitnim radnim mjestima. Osim toga, ograničavajući čimbenik je i činjenica da trenutno nema dovoljno osoba s invaliditetom koje su procijenjene od strane centara za profesionalnu rehabilitaciju kao osobe zapošljive isključivo na zaštitnim radnim mjestima. Slijedom navedenog, ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže se olakšati uvjete za stjecanje statusa zaštitne radionice, i to na način da se 20% od 51% zaposlenih osoba s invaliditetom mora zaposliti na zaštitnim radnim mjestima.

Također, ovim se izmjenama i dopunama Zakona vrši i usklađivanje sa Zakonom o radu („Narodne novine“, broj 93/14) kojim je propisano da jedan član upravnog vijeća ustanove mora biti predstavnik radnika kojeg imenuje i opoziva radničko vijeće, odnosno radnici na izborima ako radničko vijeće nije utemeljeno. Stoga se predlaže izmjena sastava i povećanje ukupnog broja članova Upravnog vijeća Zavoda.

Osim navedenih izmjena i dopuna Zakona, izvršena je i korekcija pojedinih odredbi radi jasnoće i preciznosti izričaja te nomotehničke dorade.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOSŁJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

Članak 1.

U Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošļavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, broj 157/13 i 152/14), u članku 4. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Pravo na profesionalnu rehabilitaciju može ostvariti osoba s invaliditetom koja ispunjava uvjete za upis u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom propisane pravilnikom iz članka 13. stavka 3. ovoga Zakona.“.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Profesionalna rehabilitacija obuhvaća usluge koje uključuju sljedeće mjere i aktivnosti:

- sudjelovanje u utvrđivanju preostalih radnih i općih sposobnosti
- profesionalno informiranje, savjetovanje i procjenu profesionalnih mogućnosti
- analizu tržišta rada, mogućnosti zapošļavanja i uključivanja u rad
- procjenu mogućnosti izvođenja, razvoja i usavršavanja programa profesionalnog osposobljavanja
- radno osposobljavanje, obrazovanje i programe održavanja i usavršavanja radnih i radno-socijalnih vještina i sposobnosti u razdoblju do zapošļavanja
- informiranje i savjetovanje o mogućnostima koje asistivna tehnologija pruža u učenju i radu
- pojedinačne i skupne programe za unaprjeđenje radno-socijalne uključenosti u zajednicu
- informiranje i savjetovanje o primjeni različitih učinkovitih tehnika u učenju i radu
- razvoj motivacije i osposobljavanje osobe s invaliditetom u korištenju odabrane tehnologije
- tehničku pomoć i podršku u provedbi usluga profesionalne rehabilitacije, praćenje i procjenu rezultata profesionalne rehabilitacije
- informiranje i podršku u izvorima financiranja.“.

Stavak 5. briše se.

Iza dosadašnjeg stavka 6. koji postaje stavak 5. dodaje se novi stavak 6. koji glasi:

„(6) Profesionalna rehabilitacija provodi se sukladno standardima usluga profesionalne rehabilitacije koje donosi ministar nadležan za rad odlukom.“.

U stavku 8. iza riječi: „izvođenja“ briše se zarez i riječi: „cijenu usluge“.

Članak 2.

Članak 5. mijenja se i glasi:

„(1) O pravu na profesionalnu rehabilitaciju nezaposlenih osoba s invaliditetom odlučuje rješenjem u prvom stupnju regionalna odnosno područna ustrojstvena jedinica Hrvatskog zavoda za zapošļavanje u kojoj je nezaposlena osoba s invaliditetom prijavljena kao nezaposlena.“.

(2) Postupak za ostvarivanje prava iz stavka 1. ovoga članka pokreće se na zahtjev osobe s invaliditetom ili njezinog zakonskog zastupnika. Zahtjevu se prilaže dokaz o invaliditetu na temelju kojega se osoba može upisati u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom.

(3) O žalbi protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka odlučuje središnja ustrojstvena jedinica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.“.

Članak 3.

Članak 6. mijenja se i glasi:

„(1) Naručitelj usluge profesionalne rehabilitacije može biti:

- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
- Hrvatski zavod za zapošljavanje
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
- Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
- ministarstvo nadležno za socijalnu politiku putem centara za socijalnu skrb
- osiguravajuće društvo
- poslodavac
- jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- privatni naručitelj (osoba s invaliditetom, zakonski zastupnik).

(2) Naručitelj usluge iz stavka 1. ovoga članka dužan je financirati profesionalnu rehabilitaciju.

(3) Profesionalnu rehabilitaciju može naručiti i financirati jedan ili više naručitelja usluge.

(4) Međusobna prava i obveze između centra za profesionalnu rehabilitaciju i jednog ili više naručitelja usluge uređuju se ugovorom koji se sklapa za svakog korisnika posebno.

(5) Naručitelj usluge kontrolira troškove usluge i odlučuje o provođenju daljnjih mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije.

(6) Cijene usluga profesionalne rehabilitacije utvrđuju se cjenikom kojeg donosi ministar nadležan za rad odlukom.“.

Članak 4.

U članku 7. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Osobe s invaliditetom mogu se zaposliti na otvorenom tržištu rada ili pod posebnim uvjetima, uz obvezu osiguranja razumne prilagodbe od strane poslodavca prilikom provedbe testiranja i/ili intervjua u okviru natječajnog postupka, te obvezu osiguranja razumne prilagodbe radnog mjesta, uvjeta i organizacije rada.“

U stavku 2. riječi: „radnog mjesta“ zamjenjuju se riječima: „iz stavka 1. ovoga članka“.

Članak 5.

U članku 8. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom poslodavac može ispuniti tako da zaposli propisani broj osoba s invaliditetom upisanih u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom i/ili zamjenskom kvotom u koju se ubrajaju:

- učenici s teškoćama u razvoju i studenti s invaliditetom na praktičnoj nastavi kod poslodavca
- rehabilitanti na praksi kod poslodavca
- studenti s invaliditetom zaposleni temeljem ugovora o djelu redovitog studenta
- osobe s invaliditetom na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa i
- osobe s invaliditetom čije redovno obrazovanje poslodavac stipendira.“.

U stavku 5. riječi: „ispunjavanje obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom“ zamjenjuju se riječima: „zamjensku kvotu“.

Stavak 6. briše se.

Dosadašnji stavak 7. koji postaje stavak 6. mijenja se i glasi:

„(6) Obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka nema novoosnovani poslodavac u razdoblju od 24 mjeseca od dana upisa u odgovarajući registar odnosno dana ustrojavanja prema posebnom propisu.“.

U dosadašnjem stavku 8. koji postaje stavak 7. brojka: „9“ zamjenjuje se brojkom: „8“.

Dosadašnji stavak 9. postaje stavak 8.

U dosadašnjem stavku 10. koji postaje stavak 9. riječi: „i ministarstvo nadležno za financije“ brišu se.

Članak 6.

U članku 9. stavku 19. riječi: „ili neke druge osobito važne činjenice“ brišu se.

Članak 7.

U članku 10. stavak 4. briše se.

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 4. riječi: „obvezu podnošenja izvješća iz stavka 4. ovoga članka,“ brišu se.

Dosadašnji stavak 6. postaje stavak 5.

Dosadašnji stavak 7. koji postaje stavak 6. mijenja se i glasi:

„(6) Sredstva uplaćena s osnove novčane naknade koriste se za:

- održivost i razvoj sustava profesionalne rehabilitacije
- poticaje i nagrade pri zapošljavanju osoba s invaliditetom koje isplaćuje Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

- projekte i programe za zapošljavanje osoba s invaliditetom koje provodi Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
- poticaje pri zapošljavanju osoba s invaliditetom koje isplaćuju korisnici utvrđeni Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika i
- projekte i programe za zapošljavanje osoba s invaliditetom koje provode korisnici utvrđeni Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika“.

Iza dosadašnjeg stavka 7. koji postaje stavak 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

„(7) Ministar nadležan za rad donosi odluku o korištenju i raspodjeli sredstava iz stavka 6. ovoga članka, najkasnije do 01. rujna tekuće godine za slijedeću godinu.“

Članak 8.

U članku 12. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Poslodavac je ovisno o radnim sposobnostima, karakteristikama i individualnim potrebama osobe s invaliditetom koja se zapošljava dužan osigurati odgovarajuće oblike razumne prilagodbe u vezi s prilagodbom organizacijskih, fizičkih, psiho-socijalnih i kognitivnih aspekata radnog mjesta i radnog okoliša, kao i potrebne prilagodbe vezane uz učinkovitost i trajanje rada.“

Članak 9.

U članku 15. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Osnivačka prava i dužnosti u ime Republike Hrvatske nad centrima za profesionalnu rehabilitaciju obavlja Vlada Republike Hrvatske putem ministarstva nadležnog za rad.“.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 5. riječi: „ili ugovorom“ brišu se.

Dosadašnji stavci 5., 6., 7. i 8. postaju stavci 6., 7., 8. i 9.

Članak 10.

U članku 17. stavku 1. iza riječi: „sukladno aktu“ briše se zarez i riječi: „odnosno ugovoru“.

Članak 11.

U članku 19. stavku 2. riječi: „ili ugovorom“ brišu se.

Članak 12.

U članku 20. stavku 1. iza riječi: „zaposlenih,“ dodaju se riječi: „od čega 20%“.

Članak 13.

U članku 21. stavku 2. riječi: „ili ugovorom“ brišu se.

Članak 14.

U nazivu glave V. riječi: „OLAKŠICE I“ brišu se.

Članak 15.

U članku 29. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava može ostvariti poticaje koje osigurava Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, pod uvjetom da je osoba s invaliditetom upisana u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom.“.

U stavcima 2. i 3. riječi: „točke 3.“ brišu se.

Članak 16.

Članak 30. briše se.

Članak 17.

U članku 31. riječi: „točkom 3. i člankom 30. stavkom 1.“ brišu se.

Članak 18.

Članak 37. mijenja se i glasi:

„Zavod obavlja sljedeće poslove:

- vještačenje prema posebnim propisima radi utvrđivanja tjelesnog, intelektualnog, osjetilnog i mentalnog oštećenja, invaliditeta, funkcionalne sposobnosti, razine potpore te radne sposobnosti osobe
- provođenje politike razvitka i unapređivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom
- organiziranje izobrazbe i seminara za poslodavce i stručne osobe za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
- kontinuirana suradnja s poslodavcima u svrhu analiziranja i utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom
- isplata poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona
- financiranje ili sufinanciranje programa i projekata za poticanje zapošljavanja i za održavanje zaposlenosti osoba s invaliditetom
- vođenje evidencije o poslodavcima koji su obveznici kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom
- utvrđivanje obveze i obračunavanje iznosa novčane naknade
- izdavanje uvjerenja o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad na temelju nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju
- provođenje kampanje i senzibiliziranje javnosti na potrebu zapošljavanja osoba s invaliditetom i ukazivanje na njihovu ravnopravnost s drugima
- razvijanje međunarodne suradnje i razmjene iskustva na područjima svog djelovanja

- stručni nadzor nad radom centra za profesionalnu rehabilitaciju, integrativne radionice i zaštitne radionice
- analiza financijskog poslovanja integrativnih radionica i zaštitnih radionica i
- druge poslove utvrđene odredbama ovoga Zakona, posebnih propisa, Statutom i aktima Zavoda.“.

Članak 19.

U članku 38. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Upravno vijeće čini devet članova koje imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske, i to:

1. dva člana na prijedlog ministra nadležnog za rad
2. dva člana na prijedlog ministra nadležnog za socijalnu politiku
3. tri člana na prijedlog Gospodarsko-socijalnog vijeća, sukladno zastupljenosti Vlade i socijalnih partnera u Gospodarsko-socijalnom vijeću
4. jednog člana, predstavnika radnika Zavoda, izabranog sukladno propisima o radu i
5. jednog člana na prijedlog udruga osoba s invaliditetom.“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20.

Zahtjevi za ostvarivanje prava na profesionalnu rehabilitaciju, koji su podneseni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema propisima koji su bili na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva.

Članak 21.

Obveza podnošenja izvješća o iznosu obračunate novčane naknade iz članka 10. stavka 4. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, broj 157/13 i 152/14) prestaje zaključno s podnošenjem izvješća o iznosu obračunate novčane naknade za mjesec prosinac 2017. godine.

Članak 22.

Sredstva koja su ostvarena s osnove novčane naknade na temelju Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom („Narodne novine“, br. 157/13 i 152/14), a koja su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona ostala neutrošena mogu se koristiti za namjene utvrđene člankom 7. ovoga Zakona.

Članak 23.

U roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona izvršit će se usklađivanje akta o osnivanju Centra za profesionalnu rehabilitaciju Zagreb i Centra za profesionalnu rehabilitaciju Osijek s odredbom članka 9. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 24.

Zavod je dužan uskladiti Statut i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 25.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Propisuje se da pravo na profesionalnu rehabilitaciju može ostvariti osoba s invaliditetom koja ispunjava uvjete za upis u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom. Na ovaj način će se olakšati i ubrzati uključivanje nezaposlenih osoba s invaliditetom u postupak profesionalne rehabilitacije, jer će iste biti direktno upućene u centar za profesionalnu rehabilitaciju na rehabilitacijsku procjenu, bez potrebe prethodnog vještačenja. Također, preciznije se određuju mjere i aktivnosti koje se provode u okviru usluga profesionalne rehabilitacije. Budući da važećim Zakonom nije izričito propisano da se usluge profesionalne rehabilitacije provode sukladno standardima usluga koje donosi ministar nadležan za rad, izvršena je dopuna odredbe u tom smislu.

Uz članak 2.

Uređuje da se postupak za ostvarivanje prava na profesionalnu rehabilitaciju pokreće na zahtjev nezaposlene osobe s invaliditetom ili njezinog zakonskog zastupnika te da u prvom stupnju o navedenom zahtjevu odlučuje regionalna odnosno područna ustrojstvena jedinica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a u drugom stupnju središnja ustrojstvena jedinica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Na ovaj način vrši se usklađivanje sa Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Narodne novine“, broj 16/17) kojim je propisano da o pravima nezaposlenih osoba u prvom i drugom stupnju odlučuje Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Uz članak 3.

Određuje se tko su naručitelji usluga profesionalne rehabilitacije koji su ujedno dužni i financirati iste. Budući da važećim Zakonom nije izričito propisano da se cijene usluga profesionalne rehabilitacije utvrđuju cjenikom kojeg donosi ministar nadležan za rad, izvršena je dopuna odredbe u tom smislu.

Uz članak 4.

Precizira se pojam „razumne prilagodbe“ na način da isti podrazumijeva prilagodbu radnog mjesta, kao i uvjeta i organizacije rada. Osim toga, propisuje se obveza osiguranja razumne prilagodbe i prilikom provođenja natječajnog postupka, odnosno testiranja i/ili intervjua jer osobe s invaliditetom već u toj fazi nailaze na prepreke za pristup tržištu rada.

Uz članak 5.

Propisuje se na koji način se može ispuniti obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom te da uz osnovni način ispunjavanja ove obveze tj. zapošljavanjem osoba s invaliditetom, postoje i drugi načini tj. zamjenska kvota. Također precizira se razdoblje tijekom kojeg novoosnovani poslodavac nema obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom u smislu da je to razdoblje od 24 mjeseca od dana upisa u odgovarajući registar odnosno od dana ustrojavanja prema posebnom propisu.

Uz članak 6.

Dorađuje se izričaj te se brišu riječi: „ili neke druge osobito važne činjenice“ kao suvišne.

Uz članak 7.

Ukida se obveza podnošenja izvješća putem JOPPD obrasca o iznosu obračunate novčane naknade, a s ciljem administrativnog rasterećenja poslodavaca. Proširuje se namjena sredstava uplaćenih s osnove novčane naknade zbog neispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s

invaliditetom. Utvrđuje se nadležnost za donošenje odluke o korištenju i raspodjeli navedenih sredstava.

Uz članak 8.

Preciznije se određuju oblici razumne prilagodbe koji podrazumijevaju prilagodbu organizacijskih, fizičkih, psiho-socijalnih i kognitivnih aspekata radnog mjesta i radnog okoliša, kao i prilagodbu vezanu uz učinkovitost i trajanje rada.

Uz članak 9.

S ciljem pojednostavljenja i ubrzanja procedure obavljanja osnivačkih prava i dužnosti nad centrima za profesionalnu rehabilitaciju, propisuje se da osnivačka prava i dužnosti u ime Republike Hrvatske obavlja ministarstvo nadležno za rad. Također se doraduje izričaj, jer akt o osnivanju obuhvaća i ugovor o osnivanju, pa je nepotrebno propisivati da se međusobna prava i obveze osnivača uređuju i ugovorom o osnivanju.

Uz članak 10.

Doraduje se izričaj, jer akt o osnivanju obuhvaća i ugovor o osnivanju, pa je nepotrebno propisivati da se sredstva za rad centra za profesionalnu rehabilitaciju osiguravaju sukladno ugovoru o osnivanju.

Uz članak 11.

Doraduje se izričaj, jer akt o osnivanju obuhvaća i ugovor o osnivanju, pa je nepotrebno propisivati da se međusobna prava i obveze osnivača integrativne radionice uređuju ugovorom o osnivanju.

Uz članak 12.

Propisuje se uvjet za stjecanje statusa zaštitne radionice prema kojem se 20% od 51% zaposlenih osoba s invaliditetom mora zaposliti na zaštitnim radnim mjestima. Na ovaj način će se olakšati stjecanje statusa zaštitne radionice, jer ista više ne mora imati 51% zaposlenih osoba s invaliditetom na zaštitnim radnim mjestima, već 20%.

Uz članak 13.

Doraduje se izričaj, jer akt o osnivanju obuhvaća i ugovor o osnivanju, pa je nepotrebno propisivati da se međusobna prava i obveze osnivača zaštitne radionice uređuju ugovorom o osnivanju.

Uz članak 14.

Mijenja se naziv Glave V.

Uz članak 15.

Propisuje se da poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom može ostvariti poticaje koje osigurava Zavod i to pod uvjetom da je osoba s invaliditetom upisana u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom. S obzirom da se ovim Zakonom uređuje zapošljavanje osoba s invaliditetom i poticaji koje u tu svrhu osigurava Zavod, nepotrebno je istim propisivati i ostale vrste poticaja i olakšica koje su u nadležnosti drugih tijela i dodjeljuju se sukladno posebnim propisima. Stoga su brisane odredbe o poreznim olakšicama iz nadležnosti Ministarstva financija, kao i odredbe o poticajima koje dodjeljuju Hrvatski zavod za zapošljavanje, nadležna služba socijalne skrbi, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te poslodavci.

Uz članak 16.

Briše se odredba, jer je već obuhvaćena u članku 15. ovoga Zakona. Naime, subvenciju plaće po zaposlenoj osobi s invaliditetom, integrativne i zaštitne radionice ostvaruju u okviru poticaje koje osigurava Zavod.

Uz članak 17.

Vrši se usklađivanje s odredbom članka 15. i 16. ovoga Zakona.

Uz članak 18.

Preciznije se određuje djelokrug rada Zavoda.

Uz članak 19.

Mijenja se sastav i povećava broj članova Upravnog vijeća Zavoda radi usklađivanja sa Zakonom o radu.

Uz članak 20.

Propisuje se prijelazna i završna odredba kojom se uređuje pitanje primjene mjerodavnog materijalnog prava u postupcima koji su u tijeku.

Uz članak 21.

Propisuje prijelaznu odredbu prema kojoj obveza podnošenja izvješća o iznosu obračunate novčane naknade zbog neispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom prestaje zaključno s podnošenjem izvješća za mjesec prosinac 2017. godine.

Uz članak 22.

Utvrđuje se da će se sredstva koja su ostvarena s osnove novčane naknade zbog neispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, a koja su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona ostala neutrošena moći koristiti i za održivost i razvoj sustava profesionalne rehabilitacije te poticaje pri zapošljavanju osoba s invaliditetom koje isplaćuju korisnici utvrđeni Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Time će se osigurati bolja i učinkovitija integracija osoba s invaliditetom na tržište rada.

Uz članak 23.

Propisuje prijelaznu odredbu prema kojoj će se izvršiti usklađivanje akta o osnivanju Centra za profesionalnu rehabilitaciju Zagreb i Centra za profesionalnu rehabilitaciju Osijek, s obzirom da osnivačka prava i dužnosti u ime Republike Hrvatske prelaze na ministarstvo nadležno za rad.

Uz članak 24.

Uređuje se obveza i rok u kojem će Zavod uskladiti Statut i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 25.

Propisuje se stupanje na snagu Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 4.

(1) Pravo na profesionalnu rehabilitaciju stječe osoba s invaliditetom kojoj je nadležno tijelo vještačenja utvrdilo preostalu radnu sposobnost.

(2) Pravo na profesionalnu rehabilitaciju je pravo osobe s invaliditetom na korištenje usluga centra za profesionalnu rehabilitaciju utvrđenih individualnim planom profesionalne rehabilitacije.

(3) Osoba s invaliditetom ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju po općim programima, a ako je to potrebno zbog vrste i težine invaliditeta ili uspješnosti rehabilitacijskog procesa i u posebnim školama i ustanovama za profesionalnu rehabilitaciju, po prilagođenim ili posebnim programima.

(4) Profesionalna rehabilitacija, po općim programima, obuhvaća sljedeće mjere i aktivnosti:

- sudjelovanje u utvrđivanju preostalih radnih i općih sposobnosti
- profesionalno informiranje, savjetovanje i procjenu profesionalnih mogućnosti
- analizu tržišta rada, mogućnosti zapošljavanja i uključivanja u rad
- procjenu mogućnosti izvođenja, razvoja i usavršavanja programa profesionalnog osposobljavanja
- radno osposobljavanje, dokvalifikaciju, prekvalifikaciju i programe za održavanje i usavršavanje radnih i radno-socijalnih vještina i sposobnosti u razdoblju do zapošljavanja
- informiranje i savjetovanje o pomoćnoj tehnologiji u učenju i radu
- pojedinačne i skupne programe za unaprjeđenje radno-socijalne uključenosti u zajednicu
- savjetodavne prijedloge o primjeni različitih tehnologija i tehnika u učenju i radu uz procjenu mogućnosti primjene
- pretprofesionalno učenje, planiranje i primjenu odabrane tehnologije
- razvoj motivacije i osposobljavanje osobe s invaliditetom u korištenju odabrane tehnologije
- tehničku pomoć, podršku, praćenje i procjenu rezultata
- informiranje i podršku u izvorima financiranja.

(5) Trajanje profesionalne rehabilitacije ovisi o preostalim radnim sposobnostima i složenosti njezinog organiziranja i izvođenja.

(6) Profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom organizira i izvodi centar za profesionalnu rehabilitaciju samostalno ili u suradnji sa srednjoškolskom ustanovom ili drugom pravnom osobom koja ispunjava uvjete za osposobljavanje propisane ovim i drugim zakonom.

(7) Praktični dio osposobljavanja za rad u tijeku profesionalne rehabilitacije izvodi se kod poslodavca, prvenstveno na otvorenom tržištu rada, u centru za profesionalnu rehabilitaciju, a iznimno u specijaliziranoj obrazovnoj ustanovi.

(8) Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati uvjete korištenja prava na profesionalnu rehabilitaciju, način izvođenja, cijenu usluge te nadzor nad provođenjem profesionalne rehabilitacije.

Članak 5.

(1) O pravu na profesionalnu rehabilitaciju nezaposlenih osoba s invaliditetom odlučuje u prvom stupnju područna ustrojstvena jedinica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u kojoj je nezaposlena osoba s invaliditetom prijavljena kao nezaposlena.

(2) Postupak za ostvarivanje prava iz stavka 1. ovoga članka pokreće se na zahtjev osobe s invaliditetom, njezinih roditelja, zakonskog zastupnika ili skrbnika. Zahtjevu se prilaže dokaz o utvrđenom invaliditetu i o preostaloj radnoj sposobnosti.

(3) O žalbi protiv prvostupanjskog rješenja područne ustrojstvene jedinice iz stavka 1. ovoga članka odlučuje ministarstvo nadležno za rad.

Članak 6.

(1) Uvjeti i način provedbe profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom uređuju se ugovorom između naručitelja usluge i centra za profesionalnu rehabilitaciju.

(2) Postupak profesionalne rehabilitacije pokreće i financira naručitelj usluge, koji može biti:

- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
- Hrvatski zavod za zapošljavanje
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
- ministarstvo nadležno za socijalnu politiku putem centara za socijalnu skrb
- osiguravajuće društvo
- poslodavac
- jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- privatni naručitelj (osoba s invaliditetom, roditelj, zakonski zastupnik, skrbnik).

(3) Postupak profesionalne rehabilitacije može pokrenuti i financirati jedan ili više naručitelja usluge.

(4) U slučaju kada više naručitelja usluge pokreće i financira postupak profesionalne rehabilitacije, dužni su sklopiti ugovor o međusobnim pravima i obvezama za svakog korisnika posebno.

(5) Naručitelj usluge kontrolira troškove usluge i odlučuje o provođenju daljnjih mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije.

Članak 7.

(1) Osobe s invaliditetom mogu se zaposliti na otvorenom tržištu rada ili pod posebnim uvjetima uz obvezu osiguranja razumne prilagodbe radnog mjesta od strane poslodavca.

(2) Razumna prilagodba radnog mjesta znači potrebnu i odgovarajuću prilagodbu i podešavanja, koja ne predstavljaju nerazmjerno ili neprimjereno opterećenje, da bi se u pojedinačnom slučaju, tamo gdje je to potrebno, osobama s invaliditetom osiguralo zapošljavanje i rad na ravnopravnoj osnovi s drugima.

(3) Na otvorenom tržištu rada osoba s invaliditetom može se zaposliti:

– bez korištenja financijske potpore ili stručne podrške jer je u cijelosti osposobljena za rad na određenom radnom mjestu u odnosu na njezin invaliditet i utvrđenu preostalu radnu sposobnost (zapošljavanje bez potpore ili podrške)

– uz korištenje određene financijske potpore, radi prevladavanja teškoća vezanih uz njezin invaliditet, što je utvrđeno nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (zapošljavanje uz potporu)

– uz korištenje određene stručne podrške, radi prevladavanja teškoća vezanih uz njezin invaliditet, što je utvrđeno nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (zapošljavanje uz podršku)

– uz korištenje određene financijske potpore i stručne podrške, radi prevladavanja teškoća vezanih uz njezin invaliditet, što je utvrđeno nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (zapošljavanje uz potporu i podršku).

(4) Pod posebnim uvjetima zapošljavanja osoba s invaliditetom može se zaposliti:

– u ustanovi ili trgovačkom društvu osnovanom radi zapošljavanja osoba s invaliditetom koje se ne mogu zaposliti na otvorenom tržištu rada (u daljnjem tekstu: integrativna radionica) temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju

– u ustanovi ili trgovačkom društvu osnovanom radi zapošljavanja osoba s invaliditetom koje se ne mogu zaposliti u integrativnoj radionici (u daljnjem tekstu: zaštitna radionica) temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Članak 8.

(1) Poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika, osim predstavništava stranih osoba, stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava, integrativnih radionica i zaštitnih radionica, dužni su zaposliti, na primjerenom radnom mjestu prema vlastitom odabiru, u primjerenim radnim uvjetima, određeni broj osoba s invaliditetom, ovisno o ukupnom broju zaposlenih radnika i djelatnosti koju obavljaju.

(2) Kvota iz stavka 1. ovoga članka može biti različita, ali ne može biti manja od 2% niti veća od 6% od ukupnog broja zaposlenih radnika kod poslodavca koji je obveznik kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom.

(3) U slučaju da izračun kvote iz stavka 2. ovoga članka ne predstavlja cijeli broj, vrijednosti do 0,5% zaokružuju se na manji broj, a vrijednosti iznad 0,5% uključujući i 0,5% zaokružuju se na veći broj.

(4) U ispunjavanje obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ubrajaju se zaposlene osobe s invaliditetom, učenici s teškoćama u razvoju i studenti s invaliditetom na praksi kod poslodavca, rehabilitanti na praksi kod poslodavca, studenti s invaliditetom zaposleni temeljem ugovora o djelu redovitog studenta, osobe s invaliditetom na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa te osobe s invaliditetom čije redovno obrazovanje poslodavac stipendira.

(5) U ispunjavanje obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ubraja se i sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji sa zaštitnom radionicom i integrativnom radionicom, odnosno trgovačkim društvom, zadrugom ili udrugom u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom, odnosno s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava sukladno članku 11. podstavcima 4. do 7. ovoga Zakona.

(6) Dokaze o ispunjavanju obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavaka 4. i 5. ovoga članka poslodavci su dužni dostaviti Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u roku od sedam dana od dana ispunjenja te obveze.

(7) Obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na novoosnovanog poslodavca, u vremenu uvođenja u rad, a najduže 24 mjeseca od dana početka rada.

(8) Poslodavci koji nemaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka, a imaju zaposlene osobe s invaliditetom, kao i poslodavci koji zapošljavaju više osoba s invaliditetom od propisane kvote iz stavka 2. ovoga članka, mogu ostvariti novčanu nagradu propisanu pravilnikom iz stavka 9. ovoga članka.

(9) Ministar nadležan za rad će pravilnikom propisati kvotni sustav zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka.

(10) Radi praćenja ispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i ministarstvo nadležno za financije će, prema posebnom propisu o zaštiti osobnih podataka, dostavljati podatke Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Članak 9.

(1) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti, tijela državne vlasti i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: tijela javne uprave) te javne službe, javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima dužni su prilikom zapošljavanja osobi s invaliditetom dati prednost pod jednakim uvjetima.

(2) Da bi ostvarila pravo prednosti pri zapošljavanju, osoba s invaliditetom dužna je uz prijavu, odnosno ponudu na javni natječaj ili oglas pozvati se na to pravo te priložiti sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta, kao i dokaz o invaliditetu.

(3) Dokazom o invaliditetu, u smislu ovoga Zakona, smatraju se javne isprave o invaliditetu na temelju kojih se osoba može upisati u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom iz članka 13. ovoga Zakona.

(4) U slučaju kada dvije ili više osoba ispunjavaju uvjete propisane javnim natječajem ili oglasom, a ostvaruju pravo na prednost pri zapošljavanju prema ovom Zakonu, poslodavac samostalno donosi odluku o izboru kandidata, uzimajući u obzir potrebe posla, rezultate postignute u postupku ocjenjivanja kandidata te interes i motivaciju kandidata.

(5) Provedbu odredbe stavka 1. ovoga članka za tijela javne uprave nadzire upravna inspekcija, a za pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka nadležna inspekcija koja je po posebnim propisima ovlaštena za nadzor u vezi sa zapošljavanjem.

(6) Osoba s invaliditetom koja ne bude primljena u tijela javne uprave, ako smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju, može podnijeti žalbu na rješenje o prijmu u službu izabranog kandidata.

(7) Osoba s invaliditetom koja smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju u tijelu javne uprave može u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe iz stavka 6. ovoga članka podnijeti zahtjev upravnoj inspekciji za provedbu inspekcijskog nadzora.

(8) Upravna inspekcija obvezna je u roku od osam dana od dana primitka zahtjeva za nadzor obavijestiti donositelja rješenja o prijmu u službu o pokretanju postupka inspekcijskog nadzora radi ostvarenja prava prednosti pri zapošljavanju.

(9) Rješenje o rasporedu doneseno prije okončanja postupka inspekcijskog nadzora upravna inspekcija oglasit će ništavim.

(10) Upravna inspekcija, po provedbi inspekcijskog nadzora, ovlaštena je u slučaju postojanja povrede prava prednosti pri zapošljavanju rješenjem poništiti rješenje o prijmu u službu. Protiv rješenja upravnog inspektora žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(11) Ako upravna inspekcija utvrdi da u postupku prijma nije izvršena povreda prava, pisano će izvijestiti podnositelja zahtjeva za nadzor i čelnika tijela o rezultatima provedenog inspekcijskog nadzora u roku od osam dana od dana provedbe inspekcijskog nadzora.

(12) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je u roku od 15 dana od dana sklapanja ugovora o radu s izabranim kandidatom o istome obavijestiti osobu s invaliditetom koja je po raspisanom javnom natječaju ili oglasu podnijela prijavu, odnosno ponudu za to radno mjesto, te se pozvala na pravo prednosti pri zapošljavanju, a udovoljavala je uvjetima iz objavljenog javnog natječaja, odnosno oglasa.

(13) Osoba s invaliditetom koja smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju u pravnoj osobi iz stavka 1. ovoga članka može podnijeti zahtjev nadležnoj inspekciji za provedbu nadzora u roku od 15 dana od dana dostave obavijesti iz stavka 12. ovoga članka.

(14) U slučaju zasnivanja radnog odnosa sklapanjem ugovora o radu s izabranim kandidatom, nadležna inspekcija obvezna je razmotriti zahtjev osobe s invaliditetom iz stavka 13. ovoga članka u roku predviđenom zakonom kojim je reguliran upravni postupak.

(15) Ako nadležna inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osobe s invaliditetom, rješenjem će utvrditi povredu prava prednosti pri zapošljavanju. Izvršno rješenje kojim je utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju predstavlja osnovu za otkaz ugovora o radu čijim je sklapanjem to pravo povrijeđeno.

(16) U slučaju iz stavka 15. ovoga članka, pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je s osobom kojoj je rješenjem iz stavka 15. ovoga članka utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju sklopiti ugovor o radu u roku od osam dana od otkaza ugovora čijim je sklapanjem povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju.

(17) Ako pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka u roku iz stavka 16. ovoga članka ne sklopi ugovor o radu s osobom kojoj je rješenjem iz stavka 15. ovoga članka utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju, smatra se da je ugovor o radu sklopljen po sili zakona.

(18) Prednost pri zapošljavanju ne mogu ostvariti osobe s invaliditetom kojima je radni odnos kod posljednjeg poslodavca prestao krivnjom radnika ili im je služba neposredno prije prijave na javni natječaj ili oglas prestala temeljem izvršnog rješenja o:

- izrečenoj kazni prestanka službe
- otkazu službe ako nisu zadovoljile na probnom radu
- izvanrednom otkazu službe.

(19) Pod pojmom prestanka radnog odnosa kod posljednjeg poslodavca krivnjom radnika smatra se otkaz ugovora o radu zbog nezadovoljavanja na probnom radu, otkaz ugovora o radu uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika i izvanredni otkaz ugovora o radu zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa ili neke druge osobito važne činjenice.«.

Članak 10.

(1) Poslodavci iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona koji ne ispunjavaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom obveznici su novčane naknade te obveznici obračunavanja i plaćanja novčane naknade.

(2) Osnovica za obračun novčane naknade jest umnožak broja osoba s invaliditetom koje je obveznik bio dužan zaposliti i iznosa minimalne plaće za razdoblje na koje se obveza odnosi, a visina naknade obračunava se po stopi od 30 %.

(3) Novčana naknada se obračunava i dospijeva na naplatu do zadnjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(4) O iznosu obračunate novčane naknade obveznik je dužan podnijeti izvješće putem obrasca propisanog provedbenim propisom o porezu na dohodak.

(5) Na obvezu podnošenja izvješća iz stavka 4. ovoga članka, obvezu plaćanja zatezne kamate u slučaju neplaćanja novčane naknade u propisanom roku, zastaru prava na obračun novčane naknade te zastaru prava na naplatu novčane naknade primjenjuju se posebni propisi kojima se uređuju doprinosi za obvezna osiguranja, kao i opći porezni propisi te provedbeni propisi doneseni na temelju istih, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(6) Novčana naknada uplaćuje se u korist uplatnog računa propisanog provedbenim propisom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, doprinosa za obvezna osiguranja te prihoda za financiranje drugih javnih potreba koje donosi ministar financija.

(7) Sredstva uplaćena s osnove novčane naknade koristit će se u svrhu isplate poticaja i nagrada pri zapošljavanju osoba s invaliditetom te za provođenje projekata i programa za zapošljavanje osoba s invaliditetom, a koja osigurava Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

(8) Obveznicima novčane naknade, koji obvezu novčane naknade nisu utvrdili i/ili ispunili na način i u rokovima propisanim ovim Zakonom i provedbenim propisima donesenim na temelju njega, obvezu novčane naknade utvrđuje i iznos novčane naknade obračunava Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom rješenjem.

(9) O žalbi protiv rješenja iz stavka 8. ovoga članka odlučuje ministarstvo nadležno za rad.

(10) Žalba protiv rješenja iz stavka 8. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(11) Rješenje iz stavka 8. ovoga članka ovršna je isprava.

Članak 12.

(1) Osoba s invaliditetom zasniva radni odnos sklapanjem ugovora o radu ili na drugi način predviđen posebnim propisima i time stječe prava i preuzima obveze iz radnog odnosa i u vezi s radnim odnosom iz ovoga Zakona, općih propisa o radu i drugih propisa.

(2) Najmanje trajanje otkaznog roka propisano općim propisom o radu za osobu s invaliditetom dodatno se uvećava za mjesec dana, osim ako je otkaz skrivila ta osoba.

(3) Osoba s invaliditetom ima za svaku kalendarsku godinu pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje pet tjedana.

(4) Poslodavac je dužan osigurati odgovarajuće oblike razumne prilagodbe u vezi s prilagođavanjem radnog mjesta, radnog vremena, dužine trajanja i načina praćenja

prilagođavanja, stručnog nadzora te ocjenjivanja radnih sposobnosti individualnim potrebama osobe s invaliditetom koja se zapošljava.

Članak 15.

(1) Centar za profesionalnu rehabilitaciju je prema ovom Zakonu ustanova osnovana u svrhu organiziranja i izvođenja profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom prema odredbi članka 4. stavka 4. ovoga Zakona.

(2) Centar za profesionalnu rehabilitaciju osnivaju zajednički Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Iznimno, centar za profesionalnu rehabilitaciju mogu zajednički osnovati Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druga pravna osoba.

(4) Međusobna prava i obveze osnivača uređuju se aktom o osnivanju ili ugovorom.

(5) Centar za profesionalnu rehabilitaciju može osnovati integrativnu radionicu i zaštitnu radionicu.

(6) Centar za profesionalnu rehabilitaciju može posredovati pri zapošljavanju korisnika tijekom i nakon provedene profesionalne rehabilitacije.

(7) Centar za profesionalnu rehabilitaciju može u posebno izdvojenim organizacijskim jedinicama provoditi i programe socijalnog uključivanja za osobe s invaliditetom.

(8) Ministar nadležan za rad pravilnikom iz članka 4. stavka 8. ovoga Zakona će propisati uvjete za osnivanje i rad centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Članak 17.

(1) Sredstva za rad centra za profesionalnu rehabilitaciju osiguravaju osnivači sukladno aktu, odnosno ugovoru o osnivanju.

(2) Rad centra za profesionalnu rehabilitaciju financira se i naplatom izvršene usluge profesionalne rehabilitacije.

(3) Centar za profesionalnu rehabilitaciju može ostvariti prihode pružanjem ugovorenih usluga korisnicima, prodajom proizvoda nastalih u tijeku profesionalne rehabilitacije, te od darova.

Članak 19.

(1) Integrativnu radionicu mogu pojedinačno ili zajednički osnovati jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačko društvo, centar za profesionalnu rehabilitaciju, Hrvatski zavod za zapošljavanje, udruga osoba s invaliditetom, udruga poslodavaca, sindikat, humanitarna udruga, vjerska zajednica ili druga fizička i pravna osoba, uz pribavljeno mišljenje Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i uz suglasnost ministarstva nadležnog za rad.

(2) Ako su integrativnu radionicu osnovala dva ili više osnivača, njihova međusobna prava i obveze uređuju se aktom o osnivanju ili ugovorom.

(3) Sredstva za rad integrativne radionice osiguravaju osnivači.

Članak 20.

(1) Zaštitna radionica je ustanova ili trgovačko društvo koja se osniva radi zapošljavanja osoba s invaliditetom koje se ne mogu zaposliti u integrativnim radionicama, te ispunjava kadrovske, tehničke, organizacijske uvjete propisane pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona, a zapošljava najmanje 51% osoba s invaliditetom u odnosu na ukupni broj zaposlenih, isključivo na zaštitnim radnim mjestima.

(2) Osobe s invaliditetom zapošljavaju se u zaštitnoj radionici temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Članak 21.

(1) Zaštitnu radionicu mogu pojedinačno ili zajednički osnovati jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačko društvo, centar za profesionalnu rehabilitaciju, Hrvatski zavod za zapošljavanje, udruga osoba s invaliditetom, udruga poslodavaca, sindikat, humanitarna udruga, vjerska zajednica ili druga fizička i pravna osoba, uz pribavljeno mišljenje Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i uz suglasnost ministarstva nadležnog za rad.

(2) Ako su zaštitnu radionicu osnovala dva ili više osnivača, njihova međusobna prava i obveze uređuju se aktom o osnivanju ili ugovorom.

(3) Sredstva za rad zaštitne radionice osiguravaju osnivači.

V. OLAKŠICE I POTICAJI PRI ZAPOSŁJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

Članak 29.

(1) Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava može ostvariti pravo na olakšice, i to:

1. pravo na porezne olakšice predviđene posebnim propisima
2. pravo na poticaje predviđene posebnim ugovorom o zapošljavanju osoba s invaliditetom sklopljenim s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, nadležnom službom socijalne skrbi, jedinicom lokalne i područne (regionalne) samouprave ili s drugim poslodavcem
3. pravo na poticaje pri zapošljavanju osoba s invaliditetom koje osigurava Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i
4. pravo na druge novčane poticaje.

(2) Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati vrstu, visinu, uvjete i način ostvarivanja poticaja iz stavka 1. točke 3. ovoga članka.

3) Radi utvrđivanja ispunjenja uvjeta za ostvarivanje prava na poticaje iz stavka 1. točke 3. ovoga članka Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i ministarstvo nadležno za financije će, prema posebnom propisu o zaštiti osobnih podataka, dostavljati podatke Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.«.

Članak 30.

(1) Integrativne radionice i zaštitne radionice mogu ostvariti pravo na subvenciju plaće po svakoj zaposlenoj osobi s invaliditetom koju isplaćuje Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

(2) Visina, uvjeti i način ostvarivanja subvencije plaće iz stavka 1. ovoga članka propisuju se pravilnikom iz članka 29. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 31.

Korisnik sredstava propisanih člankom 29. stavkom 1. točkom 3. i člankom 30. stavkom 1. ovoga Zakona dužan je vratiti sredstva na jedinstveni račun državnog proračuna:

- ako se utvrdi da je sredstva ostvario na osnovi neistinitih ili netočnih podataka ili na drugi protupravn način, odnosno u većem opsegu nego što mu pripadaju
- ako se utvrdi da je sredstva koristio protivno namjeni radi koje su mu odobrena.

Članak 37.

Zavod obavlja sljedeće poslove:

- vještačenje u prvom i drugom stupnju u postupcima radi ostvarivanja prava iz područja socijalne skrbi, mirovinskog osiguranja, zdravstva, obrazovanja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, zaštite ratnih i civilnih žrtava rata, te drugim područjima u kojima se ostvaruju određena prava na temelju vještačenja, odnosno na temelju nalaza i mišljenja tijela vještačenja
- davanje prijedloga i stručnih mišljenja vezanih uz provođenje vještačenja
- praćenje, organiziranje i unapređivanje poslova vještačenja
- izobrazba s područja vještačenja
- provođenje politike razvitka i unapređivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom
- organiziranje izobrazbe i seminara za poslodavce i stručne osobe za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

- kontinuirana suradnja s poslodavcima u svrhu analiziranja i utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom
- isplata poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom iz članka 29. stavka 1. točke 3. i subvencija plaća iz članka 30. stavka 1. ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom)
- financiranje ili sufinanciranje programa i projekata za poticanje zapošljavanja i za održavanje zaposlenosti osoba s invaliditetom
- vođenje evidencije o poslodavcima koji su obveznici kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom
- utvrđivanje obveze i obračunavanje iznosa novčane naknade
- provođenje kampanje i senzibiliziranje javnosti na potrebu zapošljavanja osoba s invaliditetom i ukazivanje na njihovu ravnopravnost s drugima
- organiziranje godišnjeg stručnog skupa s ciljem analiziranja funkcioniranja sustava
- razvijanje međunarodne suradnje i razmjene iskustva na područjima svog djelovanja.«.
- stručni nadzor nad radom centra za profesionalnu rehabilitaciju, integrativne radionice i zaštitne radionice
- druge poslove utvrđene odredbama ovoga Zakona, posebnih propisa, Statutom i aktima Zavoda.

Članak 38.

(1) Zavodom upravlja upravno vijeće u skladu s odredbama ovoga Zakona, statuta i drugih općih akata Zavoda.

(2) Upravno vijeće čini sedam članova koje imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske, i to:

1. dva člana na prijedlog ministra nadležnog za rad
2. dva člana na prijedlog ministra nadležnog za socijalnu politiku
3. dva člana na prijedlog Gospodarsko-socijalnog vijeća, od kojih je jedan predstavnik sindikata i jedan predstavnik poslodavaca
4. jednog člana na prijedlog udruga osoba s invaliditetom.

(3) Predsjednika upravnog vijeća biraju članovi iz redova članova upravnog vijeća iz stavka 2. točke 1. ovoga članka.

(4) Mandat članova upravnog vijeća traje četiri godine.

(5) Djelokrug rada, ovlaštenja i odgovornost upravnog vijeća utvrđuju se statutom Zavoda.